

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru — Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Taxonómia EÚ, podávanie správ o udržateľnosti podnikov, preferencie z hľadiska udržateľnosti a fiduciárne povinnosti: nasmerovanie financií k Európskej zelenej dohode

[COM(2021) 188 final]

(2021/C 517/11)

Spravodajca: **Stefan BACK**

Konzultácia	Európska komisia, 31. 5. 2021
Právny základ	článok 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v sekcii	8. 9. 2021
Prijaté v pléne	22. 9. 2021
Plenárne zasadnutie č.	563
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	191/1/10

1. Závery a odporúčania

1.1. EHSV víta balík a zdôrazňuje potenciálnu kľúčovú úlohu delegovaného nariadenia Komisie (ďalej len „delegované nariadenie“) ⁽¹⁾ pri vytváraní jasného, súdržného a komplexného rámca s cieľom umožniť ambiciózne rozvoj ekologickejšieho hospodárstva bez efektu odkázanosti a s technickými kritériami, ktoré jasne vymedzujú zelené investície priamo prispievajúce k európskym klimatickým cieľom a ktorým možno prispôsobiť postupy príslušných podnikateľských a finančných sektorov.

1.2. EHSV poukazuje na to, že je naliehavo potrebné prijať účinné opatrenia s cieľom riešiť otázky týkajúce sa zmeny klímy a zníženia objemu emisií tak, ako sa stanovuje v právnom predpise EÚ v oblasti klímy a v zmysle šiestej správy Medzivládneho panelu o zmene klímy (IPCC) ⁽²⁾. Preto je nevyhnutné používať efektívne, ľahko použiteľné, inovatívne a produktívne nástroje, ktoré prinášajú rýchle a čitateľné výsledky. Hodnotenie delegovaného nariadenia by sa malo vykonať v tomto duchu.

1.3. EHSV uznáva zásadnú úlohu delegovaného nariadenia pri vytváraní transparentnosti prostredníctvom jasných kritérií, pokiaľ ide o udržateľné investície, s cieľom pomôcť tým, ktorí chcú investovať do takýchto projektov, a tak predchádzať environmentálne klamlivým tvrdeniam, tzv. greenwashingu, ako aj zvyšovať povedomie o udržateľných projektoch a prilákať do nich investície. Ako také môže vytvoriť spravodlivé a transparentné rovnaké podmienky pre ekologické financovanie v EÚ.

1.4. Jasné a presné vymedzenie technických kritérií stanovených v delegovanom nariadení, ktoré spĺňajú ambície nízkouhlíkového hospodárstva pre Európu, je preto základnou podmienkou pre primeraný, realistický a prijateľný záväzok bez rizika environmentálnych klamlivých tvrdení. Vzhľadom na ústrednú úlohu delegovaného nariadenia v spojitosti s dôveryhodnosťou taxonómie, ktorá je nevyhnutná pre úspech tohto v podstate dobrovoľného systému, je získanie tohto záväzku veľkou výzvou.

1.5. EHSV preto zastáva názor, že hospodárske činnosti a projekty vymedzené v delegovanom nariadení ako „udržateľné“ musia byť príťažlivé pre investorov v reálnej ekonomike, a predpokladá, že investori budú očakávať, že udržateľný projekt bude realistický, dosiahnuteľný, primerane ziskový a predvídateľný pre účastníkov trhu. Inými slovami, musia byť príťažlivé bez toho, aby vytvárali riziko environmentálnych klamlivých tvrdení.

⁽¹⁾ Delegované nariadenie Komisie, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenarúša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov, (C/2021/2800 final).

⁽²⁾ *Climate Change 2021 – The Physical Science Basis*, IPCC (2021).

1.6. Vo všeobecnosti, a najmä pre MSP v trhovom hospodárstve, sa môže javiť ako zložité alebo nákladné naplniť vysoké ambície so zreteľom na opatrenia na zmiernenie zmeny klímy alebo rozsiahle požiadavky na informácie s dlhodobými prognózami do budúcnosti v spojitosti s adaptáciou na zmenu klímy. Preto sa núka aj otázka širšieho uznania prechodných riešení ako ekologickej cesty, ktorá zaistí hladkú transformáciu. Je však nevyhnutné zabrániť efektu odkázanosti.

1.7. EHSV berie na vedomie obavy aktérov reálnej ekonomiky, pokiaľ ide o negatívne účinky delegovaného nariadenia na možnosti financovania a náklady. Výbor preto zdôrazňuje význam primeraného monitorovania orgánmi dohľadu s cieľom zabrániť rušivým účinkom na finančné trhy, najmä vzhľadom na rozšírenie rozsahu kritérií taxonómie, ktoré zahŕňajú napríklad podávanie nefinančných správ a navrhovanú normu pre európske zelené dlhopisy.

1.8. EHSV tiež poukazuje na riziko vysokých nákladov pri uplatňovaní kritérií taxonómie stanovených v delegovanom nariadení. EHSV preto zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť ekologické poistenie pre MSP, aby sa toto riziko v súvislosti s nákladmi znížilo.

1.9. V delegovanom nariadení sa stanovujú environmentálne normy, ktoré sú často ambicióznejšie než normy odvetvových právnych predpisov EÚ. Vzhľadom na potrebu jasnosti a prístupnosti spomenutú vyššie to môže viesť k zmätočnej situácii vrátane problémov s financovaním pre subjekty, ktoré dodržiavajú najprísnejšie environmentálne normy podľa odvetvových právnych predpisov EÚ. EHSV súhlasí, že je potrebná vysoká úroveň ambícií, avšak z praktických dôvodov a s cieľom vyhnúť sa nejasnostiam odporúča, aby sa na taxonómiu uplatňovali najprísnejšie environmentálne normy stanovené v právnych predpisoch EÚ (prvá úroveň). Okrem toho sa zdá, že delegované nariadenie (akt druhej úrovne) obsahuje niektoré ustanovenia, ktoré sú nekonzistentné, nejasné a nie sú v plnej miere preskúmané. Spolu s vyššie uvedenými vyhláseniami, najmä v bodoch 1.5 – 1.10, to vedie EHSV k pochybnostiam o tom, či je delegované nariadenie v jeho súčasnej podobe napriek chvályhodnému cieľu vhodné na daný účel. EHSV dôrazne odporúča Komisii, aby predložila návrhy na sprísnenie noriem právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.

1.10. EHSV by privítal iniciatívy na zlepšenie systému taxonómie v súlade s uvedenými líniami s cieľom rozšíriť jeho pôsobnosť a zlepšiť ho, ako prostriedok na podporu cieľov politiky EÚ v oblasti klímy prostredníctvom účinného vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia, a vyzýva Komisiu, aby v tomto smere prijala ďalšie iniciatívy. Výbor berie na vedomie, že dôležitá otázka taxonómie činností poškodzujúcich klímu a životné prostredie zostáva otvorená. Mala by sa urýchlene riešiť.

2. Súvislosti

2.1. Európska komisia 21. apríla 2021 uverejnila balík predpisov v oblasti udržateľného financovania (ďalej len „balík“), ktorý zahŕňa tieto dokumenty:

- Oznámenie s názvom *Taxonómia EÚ, podávanie správ o udržateľnosti podnikov, preferencie z hľadiska udržateľnosti a fiduciárne povinnosti: nasmerovanie financií k Európskej zelenej dohode* ⁽³⁾,
- Delegované nariadenie, ktorým sa dopĺňajú dva zo šiestich environmentálnych cieľov stanovených v článkoch 10 a 11 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2020/852 (ďalej len „nariadenie o taxonómii“) ⁽⁴⁾, v súlade s technickými kritériami preskúmania s cieľom určiť podmienky, za ktorých sa určitá hospodárska činnosť kvalifikuje ako významný prínos k zmierneniu zmeny klímy (článok 10), a podmienky, za ktorých sa označuje za významný prínos k adaptácii na zmenu klímy (článok 11), ako aj v súlade s kritériami, ktorých cieľom je určiť, či predmetná hospodárska činnosť výrazne poškodzuje environmentálne ciele (článok 17). Delegované nariadenie bolo formálne prijaté 4. júna 2021,
- Návrh novej smernice o podávaní správ o udržateľnosti podnikov,
- Zmenené delegované akty podľa smernice o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID II) a smernice o distribúcii poistenia (IDD). Zavádza sa nimi udržateľnosť ako súčasť informácií, ktoré sa majú poskytnúť zákazníkovi pred prijatím investičných rozhodnutí,

⁽³⁾ COM(2021) 188 final.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

- Ďalšie zmeny delegovaných aktov týkajúcich sa fiduciárnych povinností a delegovaných aktov týkajúcich sa správy aktív, poistenia, zaistenia a investícií s cieľom zahrnúť riziká ohrozujúce udržateľnosť hodnoty investícií.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. Cieľom balíka je v súlade s oznámením poskytnúť nástroje na podporu súkromných investícií do udržateľných projektov, pomôcť poskytnúť rozsiahle finančné zdroje potrebné na dosiahnutie cieľa klimateckej neutrality stanoveného v zelenej dohode, a to nad rámec zdrojov vyčlenených na pomoc európskemu hospodárstvu, aby sa zotavilo z krízy spôsobenej ochorením COVID-19.

3.2. V oznámení sa zdôrazňuje význam delegovaného nariadenia pri stanovovaní kritérií, ktoré vymedzujú ekologické hospodárske činnosti významne prispievajúce k dosiahnutiu cieľov zelenej dohody.

3.3. EHSV víta balík a zdôrazňuje potenciálnu kľúčovú úlohu delegovaného nariadenia pri vytváraní jasného, súdržného a komplexného rámca s cieľom umožniť ambiciózný rozvoj ekologickejšieho hospodárstva bez efektu odkázanosti a s jasnými a transparentnými technickými kritériami, ktoré vymedzujú zelené investície priamo prispievajúce k európskym klimatickým cieľom a ktorým možno prispôbiť postupy príslušných podnikateľských a finančných sektorov.

3.4. EHSV poukazuje na to, že je naliehavo potrebné prijať účinné opatrenia s cieľom riešiť otázky týkajúce sa zmeny klímy a zníženia objemu emisií tak, ako sa stanovuje v právnom predpise EÚ a v zmysle šiestej správy IPCC⁽⁵⁾. Preto je nevyhnutné používať efektívne, ľahko použiteľné, inovatívne a produktívne nástroje, ktoré prinášajú rýchle a čitateľné výsledky. Hodnotenie delegovaného nariadenia by sa malo vykonať v tomto duchu.

3.5. Jasné a presné vymedzenie technických kritérií stanovených v delegovanom nariadení, ktoré spĺňajú ambície nízkouhlíkového hospodárstva pre Európu, je preto základnou podmienkou pre primeraný, realistický a prijateľný záväzok bez rizika environmentálnych klamlivých tvrdení. Vzhľadom na ústrednú úlohu delegovaného nariadenia v spojitosti s dôveryhodnosťou taxonómie, ktorá je nevyhnutná pre úspech tohto v podstate dobrovoľného systému, je získanie tohto záväzku veľkou výzvou.

3.6. EHSV však napriek tomu víta ambíciu uvedenú v delegovanom nariadení stanoviť jednotnú normu EÚ vymedzujúcu činnosti, ktoré sa kvalifikujú ako činnosti, ktoré významne prispievajú k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na ňu. Technické kritériá by mali poskytnúť jasný rámec pre zelené investície s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky na finančných trhoch a zabrániť projektom opierajúcim sa o environmentálne klamlivé tvrdenia. V spojitosti s rozsahom a užitočnosťou prechodných možností sa názory líšia. EHSV sa domnieva, že technické kritériá by mali vo väčšej miere umožniť uznať prechodné riešenia za cestu, ktorá umožní plynulú transformáciu. Je nevyhnutné zabrániť efektu odkázanosti.

3.7. EHSV berie na vedomie vyhlásenie uvedené v oznámení, že delegované nariadenie sa má považovať za živý dokument, ktorý sa bude časom vyvíjať, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti aj úroveň.

3.8. EHSV preto uznáva dôležitú úlohu delegovaného nariadenia pri vytváraní transparentnosti vzhľadom na činnosti, ktoré spĺňajú stanovené kritériá a prilákujú investorov, ktorí chcú investovať do udržateľných projektov. Predstavuje teda základ pre vymedzenie hospodárskej činnosti, ktorá je environmentálne udržateľná, ako aj pre uplatňovanie povinných ustanovení o transparentnosti a zverejňovaní informácií stanovených v nariadení o taxonómii. Delegované nariadenie by mohlo mať význam, pokiaľ ide o šírenie osvedčenia o udržateľných projektoch a prilákanie investícií do nich a predchádzanie environmentálnym klamlivým tvrdeniam.

3.9. Delegované nariadenie je opísané ako nástroj transparentnosti a je súčasťou dobrovoľného systému v tom zmysle, že účastníci trhu nie sú povinní dodržiavať normy, ktoré stanovuje, ani nie sú povinní investovať do hospodárskych činností alebo projektov spĺňajúcich tieto normy.

3.10. Preto, ako už bolo uvedené, hospodárske činnosti a projekty vymedzené ako udržateľné podľa delegovaného nariadenia musia byť jednoznačne prítiahľivé pre investorov v reálnej ekonomike. Dá sa tiež oprávnené predpokladať, že investori budú investovať do realistických, ziskových a predvídateľných udržateľných ekologických projektov. Očakávaná ziskovosť sa môže líšiť a v situáciách, keď sa financovanie bude realizovať prostredníctvom družstevných bánk alebo bánk v miestnom alebo regionálnom vlastníctve, bude často nižšia, a teda namiesto 11 – 15 %, ako sa vo všeobecnosti predpokladalo, bude predstavovať 5 – 6 %. Vyššia ziskovosť vo všeobecnosti priláka veľké kapitálové toky, zatiaľ čo výber družstevných alebo regionálnych bánk sa zvyčajne môže týkať projektov menšieho rozsahu.

(5) *Climate Change 2021 – The Physical Science Basis*, IPCC (2021).

3.11. Je nevyhnutné, aby sa kritériá stanovené v delegovanom nariadení, ktorými sa riadi environmentálna udržateľnosť hospodárskej činnosti alebo projektu, zdali byť uskutočniteľné za primerané náklady, rentabilné a primerane predvídateľné, inými slovami, aby boli komerčne príťažlivé. V tejto súvislosti je však dôležité mať na pamäti, že najmä MSP môžu často potrebovať podporu na to, aby zvládli ekologickú transformáciu. Taxonómia ako taká by sa predsa len mala obmedziť na technické kritériá.

3.12. Ak taxonómia nespĺňa kritériá uvedené v predchádzajúcich dvoch bodoch, vyhliadky celého projektu možno spochybníť. Dobrovoľný systém musí byť atraktívny, aby priniesol transformáciu, o ktorú sa usiluje.

3.13. Na základe uvedených kľúčových prvkov sa viaceré ustanovenia delegovaného nariadenia zdajú byť sporné. Vo všeobecnosti sa vysoká úroveň ambícií so zreteľom na opatrenia na zmiernenie zmeny klímy alebo rozsiahle požiadavky na informácie s dlhodobými prognózami do budúcnosti v spojitosti s adaptáciou na zmenu klímy môžu javiť ako ťažko dosiahnuteľné, príliš zložité, nákladné alebo nedostatočne ziskové v trhovom hospodárstve, s výnimkou malého počtu veľmi veľkých aktérov a s malým ohľadom na praktické účinky, najmä pokiaľ ide o MSP. Tým by sa zabránilo širokému prijatiu týchto kritérií, čo je cieľ, ktorý sa má zrejme dosiahnuť, no zároveň by to spôsobilo ťažkosti s financovaním pre spoločnosti, ktoré dodržiavajú existujúce právne predpisy EÚ v oblasti životného prostredia, avšak nie delegované nariadenie. EHSV preto zdôrazňuje, že je potrebné vytvoriť ekologické poistenie pre MSP, aby sa toto riziko v súvislosti s nákladmi znížilo. Niektoré príklady sú uvedené v časti „Konkrétne pripomienky“.

3.14. Aktéri v reálnej ekonomike vyjadrili obavy, že technické kritériá stanovené v delegovanom nariadení by mohli spôsobiť ťažkosti pri financovaní činností, ktoré nie sú v súlade s nariadením. EHSV súhlasí s tým, že takéto riziko môže existovať vzhľadom na to, že rozsah taxonómie sa rozširuje tak, aby slúžil ako základ pre podávanie nefinančného výkazníctva podľa článku 8 nariadenia o taxonómii, ako aj pre navrhovanú normu pre európske zelené dlhopisy⁽⁶⁾.

3.15. EHSV preto zdôrazňuje, že je dôležité, aby orgány dohľadu monitorovali uplatňovanie delegovaného nariadenia s cieľom zabrániť diskriminačným účinkom na možnosti poskytovania úverov a úverové náklady vo vzťahu k podnikom, ktoré nespĺňajú kritériá taxonómie. S týmito subjektmi by sa malo aj naďalej zaobchádzať spravodlivo, ak je potrebné získať finančné prostriedky.

3.16. EHSV v tejto súvislosti odkazuje na expertízu vedeckého centra nemeckého ministerstva financií, v ktorej sa naznačuje, že snaha o riadenie kapitálových tokov v reálnej ekonomike prostredníctvom finančnej regulácie je veľmi náročná úloha a vyžaduje si ďalekosiahle, podrobné a veľmi dôsledné právne predpisy, a že takáto taxonómia prináša riziko, že bude veľmi zložitá a spojená s nadmernými byrokratickými nákladmi⁽⁷⁾.

3.17. Jedinými povinnými prvkami balíka, pokiaľ ide o toto stanovisko, sú ustanovenia o transparentnosti uvedené v článkoch 4 až 7 nariadenia o taxonómii a zmenené delegované akty týkajúce sa trhov s finančnými nástrojmi, distribúcie poistenia a rôznych fiduciárnych povinností s cieľom zvýšiť informovanosť o možnostiach a rizikách spojených s udržateľnými investíciami a zabezpečiť, aby zákazníci a budúci zákazníci boli v tejto súvislosti dostatočne informovaní.

3.18. Zdá sa, že delegované akty týkajúce sa finančného trhu sú celkovo vhodné na daný účel, a preto sú primeranými nástrojmi na zvyšovanie osvedy o udržateľných investíciách, čím sa otvára cesta na nasmerovanie veľmi potrebných zdrojov do takýchto investícií.

3.19. V delegovanom nariadení sa stanovujú environmentálne normy, ktoré sú často ambicióznejšie než normy odvetvových právnych predpisov EÚ. Vzhľadom na potrebu jasnosti uvedenú v bode 3.6 môže táto dvojité norma viesť k zmätočnej situácii vrátane problémov s financovaním pre subjekty, ktoré dodržiavajú najprísnejšie environmentálne normy podľa odvetvových právnych predpisov EÚ. EHSV súhlasí s tým, že je potrebná vysoká úroveň ambícií, avšak z praktických dôvodov a s cieľom vyhnúť sa nejasnostiam odporúča uplatňovať najprísnejšie environmentálne normy stanovené v právnych predpisoch EÚ (prvá úroveň) aj na účely taxonómie, aby mohla účinne plniť svoju povinnosť zabezpečiť transparentnosť finančných produktov a predchádzať environmentálnym klamlivým tvrdeniam. Tieto dôvody,

⁽⁶⁾ Návrh nariadenia Komisie o európskych zelených dlhopisoch – [COM(2021) 391 final – 2021/0191 (COD)].

⁽⁷⁾ *Grüne Finanzierung und Grüne Staatsanleihen – Geeignete Instrumente für eine wirksame Umweltpolitik?* Wissenschaftlicher Beirat beim Bundesministerium der Finanzen – Gutachten 01/2021.

spolu s vyhláseniami uvedenými v bodoch 3.6 a 3.13 – 3.16, vedú EHSV k pochybnostiam o tom, či je delegované nariadenie (akt druhej úrovne) v jeho súčasnej podobe napriek chvályhodnému cieľu vhodné na daný účel⁽⁸⁾. EHSV dôrazne odporúča Komisii, aby predložila návrhy na sprísnenie noriem právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia.

3.20. Je dobre známe, že ekologické finančné produkty sú pre finančné trhy príťažlivé. EHSV preto oceňuje základný zámer taxonómie vytvoriť transparentnosť, predchádzať environmentálne klamlivým tvrdeniam a upriamiť pozornosť na ekologické finančné produkty, no napriek tomu by chcel varovať pred rizikom vytvárania nevhodných finančných bublín na finančných trhoch.

3.21. EHSV by privítal iniciatívy na zlepšenie systému taxonómie v súlade s uvedenými líniami s cieľom rozšíriť jeho pôsobnosť a zlepšiť ho, ako dôležitý prostriedok na podporu dohodnutých cieľov politiky EÚ v oblasti klímy prostredníctvom účinného vykonávania právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia, a vyzýva Komisiu, aby v tomto smere prijala ďalšie iniciatívy.

3.22. Výbor berie na vedomie, že dôležitá otázka taxonómie činností poškodzujúcich klímu a životné prostredie zostáva otvorená. Mala by sa urýchlene riešiť.

4. Konkrétne pripomienky

Delegované nariadenie

4.1. EHSV zdôrazňuje kľúčovú úlohu energie z obnoviteľných zdrojov pri prechode na udržateľnosť a upozorňuje na potrebu zabezpečiť vhodné prechodné riešenia, ktoré sú potrebné okrem iného na zabezpečenie riadneho fungovania logistických hodnotových reťazcov, pričom treba venovať pozornosť naliehavej potrebe zabrániť efektu odkázanosti.

4.2. Zdá sa, že z bodu 6.3 prílohy I k delegovanému nariadeniu vyplýva, že autobusy, ktoré spĺňajú kritérium nulových výfukových emisií, sa budú považovať za udržateľné len vtedy, ak sa prevádzkujú v mestskej a prímestskej doprave, zatiaľ čo iné autobusové prevádzky sú oprávnené na tzv. prechodné činnosti až do 31. decembra 2025, ak zodpovedajú najvyššej kategórii EURO (EURO VI). V opačnom prípade sa bude uplatňovať kritérium nulových výfukových emisií, no z textu vyplýva, že podľa článku 19 nariadenia o taxonómii sa toto kritérium považuje iba za prechodnú činnosť podliehajúcu opätovnému posúdeniu aspoň každé tri roky. Zdá sa, že neexistuje žiadny odkaz na normy stanovené v smernici o ekologických vozidlách. Kto by sa potom vzhľadom na neistú situáciu po 31. decembri 2025 odvážil investovať do autobusovej spoločnosti? Označiť činnosti, ktoré spĺňajú najprísnejšie environmentálne požiadavky právnych predpisov EÚ (normy EURO VI) za „prechodné“, pôsobi zvlášť a môže spôsobiť zmätok.

4.2.1. Ťažké úžitkové vozidlá (kategória N2 a N3) v nákladnej cestnej doprave (bod 6.6) sa považujú za udržateľné, ak sa kvalifikujú ako vozidlá s nulovými emisiami podľa článku 3 ods. 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242⁽⁹⁾ s emisiami nižšími ako 1 g CO₂/km alebo, v prípade vozidiel nad 7,5 tony, ak to nie je „technologicky alebo hospodársky uskutočniteľné“ dosiahnuť nulové emisie, spĺňajú v rámci prechodnej činnosti normy pre nízke emisie podľa článku 3 ods. 12 Pre ľahké úžitkové vozidlá – ľahké úžitkové vozidlá s maximálnou povolenou hmotnosťou do 3,5 tony (N1) – platia nulové výfukové emisie. Všetky ostatné služby cestnej nákladnej dopravy sú prechodné.

4.2.2. Zaobchádzanie s ťažkými úžitkovými vozidlami poukazuje na pragmatický prístup, ktorý mal byť v delegovanom nariadení častejší. Požiadavka týkajúca sa nulových výfukových emisií pre ľahké úžitkové vozidlá (N1) v bode 6.6 nie je v súlade s bodom 6.5 o preprave motocyklami, automobilmi a ľahkými úžitkovými vozidlami, kde sa bez zjavného dôvodu uplatňujú miernejšie ustanovenia.

4.2.3. Celkovo sa zdá, že rozdiely v kritériách uplatňovaných na cestné vozidlá v rôznych činnostiach vedú k nezrovnalostiam a nejasnostiam, pričom vôbec nie sú vysvetlené veľmi odlišné prístupy prijaté v rôznych kontextoch.

⁽⁸⁾ Sustainable finance – Eine kritische Würdigung der deutschen und europäischen Vorhaben – IKH München und Oberbayern, Leibnitz – Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München e.V., 2020.

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 z 20. júna 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové ťažké úžitkové vozidlá a menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EÚ) 2018/956 a smernica Rady 96/53/ES (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 202).

4.3. V opakujúcom sa ustanovení v bode 6 (Doprava) prílohy 1 sa vylučujú vozidlá alebo plavidlá určené na prepravu fosílnych palív, keďže prístup k takýmto palivám by sa nemal uľahčovať. Podľa odôvodnenia 35 sa však môže posúdiť „použiteľnosť“ tejto požiadavky. Zdá sa byť sporné vložiť požiadavku, ak existujú pochybnosti o jej užitočnosti. Okrem toho táto požiadavka nie je jasná. Vozidlo môže často prepravovať fosílnu aj alternatívne palivá. Nie je jasné, či sa požiadavka týka konštrukcie alebo používania vozidla alebo plavidla, takže výklad, ani vplyv nie sú jasné.

4.4. Ďalšími príkladmi sú ustanovenia o analýzach klimatických prínosov v bodoch 1.1, 1.2 a 1.3 prílohy 1, ktoré dopĺňajú napríklad plány zalesňovania, plány obnovy lesov a plány obhospodarovania lesov a ktoré sa vzťahujú na malé podniky s rozlohou 13 hektárov. Požiadavky sa javia ako pomerne zložité a odkaz na dostupnosť online nástrojov, ktoré poskytuje Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo, je pre malé podniky pravdepodobne len slabou útechou a poukazuje na nevýhodnú situáciu pre menšie podniky spôsobenú prístupom zhora nadol, ktorý sa používa v delegovanom nariadení.

4.5. Zachovanie lesov vrátane záchytov uhlíka je nepochybne základným prvkom environmentálnej politiky EÚ, ale administratívne povinnosti musia byť primerané zdrojom cieľových skupín. Zásady, ktoré uplatňuje organizácia Forest Stewardship Council, sú príkladom jasných a primeraných zásad využívania a obhospodarovania lesov ⁽¹⁰⁾.

4.6. Pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy, možno odkázať na ustanovenia bodu 1.3 prílohy 2 o obhospodovaní lesov a v bode 6.3 o mestskej, prímestskej a medzimestskej cestnej osobnej doprave, v ktorom sa stanovuje analýza vplyvov veľkých investícií na klímu od 10 do 30 rokov.

4.7. Oznámenie je v rozpore s článkom 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii vzhľadom na to, že sa v ňom uvádza, že taxonómia neakceptuje činnosti zlepšujúce súčasnú úroveň environmentálnej výkonnosti, ale nedosahujúce úroveň významného prínosu. Preto, ako už bolo navrhnuté, by sa prechodným riešeniam mal poskytnúť väčší priestor.

V Bruseli 22. septembra 2021

Predsedníčka
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Christa SCHWENG

⁽¹⁰⁾ www.fsc.org.